

Reformationsdagen

Psalmer: L151, L119, 237, L173, 393, L183

Texter: 1 Kung 8:57-58, Rom 4:1-8, Joh 5:39

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Joh 5:39

Ni forskar i Skrifterna, för ni tror att ni har evigt liv i dem. Det är just de som vittnar om mig,

Låt oss be! Herre Jesus, du är livet ljus. Du har kommit för att vi ska ha liv i dig. Hjälp oss att ta till oss Skriftens vittnesbörd om dig så att vi genom tron på dig äger det eviga livets gåva. Amen.

Reformationen som spreds från Luthers Tyskland till Sverige var nödvändig. Reformationen handlade om att återföra kyrkan till den tro som Gud vill att vi ska ha. Gud själv har lärt oss vad vi ska tro och vad vi inte ska tro. Det har han gjort genom sina profeter och apostlar i de heliga Skrifterna. En kort sammanfattning om vad Gud vill att vi ska tro hittar vi i lilla katekesens förklaringar till trosartiklarna. Lilla katekesen var en av reformationens viktigaste Skrifter. I trosartiklarna lär vi oss vad Fadern, Sonen och den helige Ande gjort och fortfarande gör för oss helt av nåd utan att vi på något sätt förtjänat det. Ingen människa har tänkt ut det utan Gud har uppenbarat sina väldiga gärningar för oss i Skriften. Trosartiklarna heter så därför att de lär oss vad Gud vill att vi ska tro. Trosartiklarna är evangelium, goda nyheter - de handlar om allt gott Gud gör och ger helt gratis. Det är endast genom tron vi erkänner Guds goda gåvor och tar till oss Guds löfte om frälsning.

Reformationen startade som en direkt reaktion på kyrkans missbruk, att man lärde folk att de själva var tvugna att gottgöra för sina synder men kunde köpa sig fria för pengar. Folk fick lära sig att man fick dyrt betala för att få något från Gud. Det var raka motsatsen till vad de sedan fick lära sig i Luthers lilla katekes. Där fick de lära sig att Gud ger allt av nåd utan att vi förtjänat det. Men tanken på att man måste ge Gud något för att få något tillbaka är aldrig långt borta. Därför behövs det ständiga påminnelser. Vi behöver bli påminda om reformationens grundsatser: Skriften allena, nåden allena, tron allena, Kristus allena och äran till Gud allena. Enklast gör vi det genom att gå tillbaka och repetera katekesen.

Reformationen handlade om hur en människa blir rättfärdig inför Gud. Jag tror att de flesta som börjar reflektera över hur man blir rättfärdig inför Gud blir lite svettiga när de tänker på alla goda gärningar som borde göras och som Gud kräver, och allt vi måste avstå från. Ska man bli rättfärdig inför Gud krävs det att man verkligen

anstränger sig – det är en inrotat föreställning hos många. Och den ger genast en känsla av osäkerhet för hur ska man någonsin bli säker på att man gjort tillräckligt. Sådana tankar är själva motorn bakom de olika religionerna vi ser här i världen. Den ena självutnämnda profeten efter den andra kommer med nya levnadsregler. Då det ena inte kan ge samvetet ro försöker man med det andra. Men den gemensamma nämnaren är att man inte vill bli rättfärdig genom att lyda Guds bud utan genom regler och metoder som man själv hittat på. Det rör sig för det mesta om regler för olika högtider, bönetimmar, förbjuden mat, fastor och klädkoder, vallfärder och gottgörelser. Guds bud vill man inte höra för de kräver för mycket. Guds bud kräver kärlek och renhet i hjärtat, något som ska visa sig i ord och gärning. Då är det enklare med människors bud som handlar om yttre saker som är tillåtna eller förbjudna. Men eftersom varken det ena eller det andra, varken Guds bud eller människors bud kan ge samvetet ro så hittar man ständigt på nya levnadsregler, och som sagt: det onda samvetet är motorn bakom framväxten av olika religioner. Vi kan nog räkna med att det ska komma ytterligare någon profet som samlar en sekt kring sig som följer nya märkliga stadgar eller använder andra metoder för att försöka uppnå harmoni med Gud.

Därför är det bra att texten ur Romarbrevets fjärde kapitel är vald för den här dagen. Den visar att rättfärdighet inför Gud och syndernas förlåtelse är samma sak. Gud räknar den människa rättfärdig som har fått synderna förlåtna. Romarbrevets fjärde kapitel visar att Gud förklarar den ogudaktige rättfärdig. Hur? Genom att förlåta synderna. Av det lär vi oss komma inför Gud som syndare för att få våra synder förlåtna. Det är så en människa blir räknad rättfärdig inför Gud, så som vi hörde om Abraham.

Avlatshandeln på Luthers tid innebar att kyrkan sålde gottgörelser som kunde minska tiden i skärselden. Den romerska kyrkan påstod att påven hade en skatt av gottgörelser som kunde förmedlas till människor. Om påven verkligen kunde minska folks tid i skärselden kan man undra varför han inte som en god herde gjorde det bara av hjärtats godhet. Men nej, påven valde att sälja gottgörelserna för pengar. Det vände sig Luther emot. Om påven hade en skatt av gottgörelser varför gav han den inte vidare gratis? Okunnigheten var stor och folket var var knappt läskunniga. De hade ingen Bibel på sitt språk. Vad hade de att sätta emot? Där man inte har Skriften är man beredd att tro på vad som helst. Till och med att man kan köpa syndernas förlåtelse inför Gud för pengar.

För att åtgärda den värsta okunnigheten och ge enkelt folk en kortfattad sammanfattning av vad Bibeln lär så skrev Luther lilla katekesen. Där får vi lära oss att det verkligen finns en sådan stor skatt av förlåtelse att det räcker till alla. Syndernas förlåtelse är något som Jesus vunnit åt oss genom sitt fullkomliga liv och sin oskyldiga död. Och då han redan betalt för allt så ges förlåtelsen åt oss helt gratis

utan pengar och utan förtjänst. Förklaringen till andra trosartikeln är en kort sammanfattning av vad som är Bibelns huvudbudskap. I centrum för Bibelns budskap står Frälsaren som återlöst oss från alla synder, dödens och djävulens makt för att vi ska leva med honom.

Vi ser samma tendenser idag som Luther såg på sin tid och som drev honom att skriva och undervisa: där folk är okunniga om vad Gud lär oss att vi ska tro och göra blir de ett lätt offer, grundlurade och utnyttjade. Samma sak sker idag. Man har berövat människorna respekten för Bibeln. De flesta har inte ens någon relation till Bibeln. Och där man inte längre tror på Skriften där är man beredd att tro på vad som helst till skada för både sig själv och andra.

De judar som Jesus talade till i dagens text hade en stark tro. Men föremålet för deras tro var felaktigt trots att de forskade i Skrifterna. Så kan det också gå. De läste bibelböckerna men var blinda för innehållet. Budskapet nådde ögat eller örat men fick ingen ingång i hjärtat. Detsamma sker idag. Det finns kunniga bibelforskare och språkmän som ägnar sitt yrkesliv åt att studera Skriften men som på förhand stängt sitt hjärta så effektivt för budskapet att de aldrig upptäcker det.

Vi vet inte hur hårt en människas hjärta kan bli när man stänger det för evangelium. Men vi vet ett det är en stor fara att stänga sitt hjärta för Skriftens budskap så som man gör när man studerar Skriften men samtidigt avvisar budskapet. Profeten Jesaja säger så här om dem som gör så:

Ni ska höra och höra men inte förstå, och ni ska se och se men ändå inte se, för detta folks hjärta är förhärdat. De hör illa med sina öron och de sluter sina ögon, så att de inte ser med sina ögon eller hör med sina öron eller förstår med hjärtat och vänder om så att jag får bota dem. Jesaja säger detta om dem som läser om Frälsaren i Skriften men ändå inte förstår att de behöver en Frälsare och att Jesus är den rätte för dem. De vill inte komma till Jesus för att bli botade från syndens skada.

Det var till sådana personer Jesus riktade sig när han i Johannes 5:e kapitel säger: *Ni forskar i Skrifterna, för ni tror att ni har evigt liv i dem. Det är just de som vittnar om mig, 40 men ni vill inte komma till mig för att få liv.*

Johannes 5:e kapitel börjar med berättelsen om den lame mannen vid Betesda dammen som legat sjuk i trettioåttio år och blev botad av Jesus. Jesus visade att han äger gudomlig makt genom att med ett ord göra honom frisk. Det skedde på en sabbat. Blinda för undret anklagade fariseerna Jesus för sabbatsbrott. Det blev upptakten till en stegrad konflikt. Jesus undervisade dem om sig själv och ställer höga anspråk, det ena efter det andra. Han gör anspråk på att vara Guds Son, jämlik Fadern i gudomlig gärning och ära, den som tillsammans med Fadern ger evigt liv, den som fått makt att uppväcka alla döda och hålla dom. Men vad Jesus sa och gjorde hade ingen plats i deras system.

De judiska ledarna och särskilt de skriftlärda använde mycket tid till att studera Skriften. De kände väl till gamla testamentets innehåll. Och ändå förstod de inte Skriftens budskap. De hade missat att lära känna Fadern som den som sänder Messias som vår Frälsare undan synd och död. Messias är så väl beskriven att de borde ha känt igen honom i Jesu person lika lätt som Natanael gjorde. Han behövde bara höra ett ord från Jesus för att identifiera honom och utbrista: "Rabbi, du är Guds Son, du är Israels kung!"

Dagens evangelium passar bra på reformationsdagen, för den är egentligen en uppmaning till en reformation som behövs hela tiden. Jesus vill att vi ska bli riktiga bibelforskare som läser uppenbarelsen så som Gud avsett: för att vi ska lära känna den Fadern sänt, Jesus Kristus, och för att vi ska komma till honom för att få liv. Evangelierna visar att Jesus uppfyllt allt som var förutsagt om Messias i Moseböckerna, profeterna och psalmerna. Allt har blivit nerskrivet för att vi ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att vi genom tron ska ha liv i hans namn.
Amen

Låt oss be

Käre Jesus, du är Skriftens kärna och stjärna. Hjälp oss se hur Gud genom tiderna riktat människors blickar till dig. Hjälp oss se hur du uppfyllt allt som var förutsagt från tidernas begynnelse för att vi ska ha liv genom tron på dig. I dig har vi liv, dig tillhör all ära. Amen.